

Okrajno sodišče v Mariboru

Cafova 1

2000 Maribor

Opr. št. ŠP 1/2018

Tožeči stranki: **Andrej Rozman**, stanujoč na naslovu Ulica Josipa Kranjca 3, 2000 Maribor, rojen 10.10.1958,

Aleš Rozman, stanujoč Ulica Josipa Kranjca 3, 2000 Maribor, rojen 11.11.1959

Toženi stranki: **Blaž Rozman**, stanujoč Ulica Josipa Kranjca 4, 2000 Maribor, rojen 12.12.1964

in

Branimir Rozman, stanujoč Ulica Josipa Kranjca 4, 2000 Maribor, rojen 9.9.1965.

ki ju po pooblastilu zastopa odvetniška pisarna V in partnerji d.o.o

ODGOVOR NA TOŽBO

3X

zaradi negatorne tožbe in odškodninskega zahteva

(VSP 800,00 EUR s pp., VSP 19.000,00 s pp, VSP 18.000,00 EUR s pp., VSP 2.300,00 EUR s pp.)

pooblastili odvetnika

priloge (2x),

sodna taksa plačana

Dejansko stanje

V konkretnem sporu je govora o domnevnem priposestvovanju nepremičnine parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad s strani tožečih strank.. Pred letom 1988 je bilo lastninsko stanje na spornih nepremičninah sledeče: nepremičnina parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad je bila v solastnini Franca Rozmana in Marije Rozman (starša strank). Sosednja nepremičnina parc. št. 1798/1 k.o. Maribor-Grad, na kateri se nahaja gostilna-hotel (v nadaljevanju: hotel), pa je bila v solastnini tožečih strank Andreja Rozmana in Aleša Rozmana. Tožeči stranki sta po letu 1988 brez pravne podlage začeli uporabljati del nepremičnine parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad kot parkirišče za potrebe gostov hotela, ki se nahaja na sosednji nepremičnini parc. št. 1798/1 k.o. Maribor-Grad v lasti tožečih strank. Po smrti očeta strank leta 1992, sta tožeči stranki kljub večkratnim opozorilom toženih strank, gostom hotela velevali naj parkirajo na nepremičnini parc. št. 1798/2. Ker opozorila toženih strank niso zalegla, sta na svojo pravico začela opozarjati tudi goste hotela in jim hkrati onemogočila parkiranje.

Ob zaključku zapuščinskega postopka leta 2012 je sodišče izdalo sklep o dedovanju, ki je določal, da so nepremičnino podedovali vsi dediči: tožeči stranki, toženi stranki in mati (postali so solastniki). Leta 2015 na podlagi sklepa mariborskega sodišča prišlo do združitve, pri čemer sta solastnino na nepremičnini parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad pridobili toženi stranki, medtem ko sta tožeči stranki dobili vikend. Dne 28. 10. 2018 sta tožeči stranki vložili tožbo ne zgolj na ugotovitev priposestvovanja služnosti, temveč tudi na dodelitev odškodnine, ki naj bi jo povzročili toženi stranki.

1.

O POSTOPKU

Načina uveljavljanja pravovarstvenega upravičenja je odvisno od narave pravno zavarovanega upravičenja, ki je zaščiten.¹ Določitev pravil postopka in njihova smiselna umestitev je bistvena, da se razumejo meje dovoljenega znotraj procesa uveljavljanja pravovarstvenega upravičenja. Prav zaradi tega ker so bile meje dovoljenega prestopljene s strani tožeče stranke je v tem delu vredno izpostaviti pravno podlago iz katere kršitve izhajajo.

Tožeči stranki sicer ni izrecno pojasnila zakaj bi se naj uporabila pravila pravnega postopka po Zakonu o pravnem postopku² (odslej ZPP), ampak je zaključek deloma pravilen. Ker gre v danem primeru za *autem exemplum* spora iz premoženjskih in drugih civilnopravnih (natančneje obligacijskopravnih in stvarnopravnih) razmerij med fizičnimi osebami, se bo postopek vodil po pravilih ZPP, kot to določa 1. čl. ZPP. Ob tem pa seveda velja izpostaviti, da medtem ko so pravila pravnega postopka urejena z ZPP, ne morejo in ne smejo biti v nasprotju z ustavnimi normami, ki sploh omogočajo njegov obstoj. V nasprotju bi prišli do absurdnega sklepa, da je hierarhično višja norma lahko derogirana s strani inferiorne, tj. hierarhično nižje norme. Ustavna načela so zatorej izhodišče urejanja procesnopravne materije.³ Iz navedenega sledi, da zaradi potrebe po skladnosti z načelom zakonitosti v širšem smislu je potrebno upoštevati ne le meje postopka, kot so načrtane v ZPP temveč (in to primarno) procesne garancije, ki izhajajo iz Ustave Republike Slovenije (odslej Ustava).⁴

V tem delu toženi stranki naprošata naslovno sodišče iz previdnosti, da upošteva ne zgolj pravila ZPP, temveč procesne garancije kot izhajajo iz Ustave.

A.

O ODGOVORU NA TOŽBO

Toženima strankama je bila vročena tožba dne 02.11.2018. Skladno z določilom 277. čl. ZPP toženi stranki odgovarjata na tožbo s to vlogo znotraj postavljenega roka. Izrecno omenjamo, da prerekamo vse navedbe tožečih strank, v kolikor se z njimi izrecno ne strinjamo.

¹ Pavčnik M., Teorija prava – prispevek k razumevanju prava, GV Založba, Ljubljana, 2015, str. 164.

² Zakon o pravnem postopku, Ur. l. RS, št. 26/99, 96/02, 12/03, 58/03, 2/04, 36/04, 69/05, 90/05, 43/06, 52/07, 73/07, 45/08, 45/08, 111/08, 57/09, 12/10, 50/10, 107/10, 75/12, 40/13, 92/13, 10/14, 48/15, 6/17 in 10/17.

³ Glej *mutatis mutandis* Dežman Z., Erbežnik A., Kazensko procesno pravo, GV Založba, Ljubljana, 2003, str. 213.

⁴ Ustava Republike Slovenije Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a.

B.

O STVARNI PRISTOJNOSTI

Po 97. čl. Zakonu o sodiščih,⁵ (odslej ZS) se v Republiki Sloveniji sodna oblast izvršuje na sodiščih splošne pristojnosti in specializiranih sodiščih. Ker v civilnih zadevah odločajo le sodišča splošne pristojnosti,⁶ bo na prvi stopnji odločalo bodisi okrajno, bodisi okrožno sodišče.⁷ Tožniki so tako nadalje pravilno zaključili da so okrajna in okrožna sodišča razmejena po kriteriju vrednosti predmeta (*competentia ratione valoris*) in po pravnem temelju spornega razmerja (*competentia ratione causae*).⁸

Glede odškodninskih zahtevkov ne velja zgornja premisa kakor so jo postavila tožnika, torej da, »ko več tožnikov z eno tožbo zahteva več med seboj neodvisnih zahtevkov, pa čeprav se ti opirajo na isto dejansko in pravno podlago je odločilna vrednost vsakega zahtevka posebej, in ne njihova vsota.«⁹ V danem primeru ne gre zgolj za objektivno temveč tudi za subjektivno kumulacijo, ki botruje k temu, da velja pri materialnem sosporništvu pravilo *o določanju pristojnosti po vrednosti vsakega posameznega zahtevka*.¹⁰ Zaključek, da se tožbeni zahtevki ne seštevajo skladno z določilom 41. čl. ZPP, pa je sicer enak. Ker odškodninski zahtevek ne presega 20.000 EUR je za njegovo presojo pristojno okrajno sodišče, skladno z določilom 1. odst. 30. čl. ZPP.

Pri ugotovitvi obstoja služnostne pravice in njene motnje na nepremičnini, spada v širšo skupino zahtevkov, ki skupaj tvorijo spore o služnostih. V procesnem smislu je posebnost teh sporov, da o njih sodijo okrajna sodišča, saj ni kvalifikatoren element vrednost spornega predmeta temveč njegov temelj.

Iz navedenega lahko sklenemo dvoje, prvič da je za vsak posamezen zahtevek pristojno isto stvarno pristojno sodišče in drugič, da gre za zahtevke, ki po svoji pravni naravi ne izhajajo iz iste pravne ali dejanske podlage. Kadar imamo opravka s združevanjem zahtevkov (tudi objektivno kumulacijo), ki ne izhajajo iz iste pravne in dejanske podlage je njihova kumulacija dovoljena le, če je isto sodišče stvarno pristojno za vse zahtevke in je za vse

⁵ Zakon o sodiščih, Uradni list RS, št. 19/94, 45/95, 26/99, 38/99, 28/00, 26/01, 56/02, 16/04, 73/04, 23/05, 72/05, 100/05, 49/06, 127/06, 27/07, 67/07, 94/07, 45/08, 96/09, 86/10, 33/11, 75/12, 63/13, 17/15, 23/17 in 22/18.

⁶ Glej Betteto N. v Ude L. et al., Pravdni postopek: zakon s komentarjem 1. knjiga, Uradni list, GV Založba, Ljubljana, 2005, str. 193.

⁷ Glej 99. in 101. čl. ZS.

⁸ Glej Betteto N. v Ude L. et al., Pravdni postopek: zakon s komentarjem 1. knjiga, Uradni list, GV Založba, Ljubljana, 2005, str. 193.

⁹ Zobec J., v Ude L., et. al., Pravdni postopek: zakon s komentarjem 1. knjiga, Uradni list, GV Založba, Ljubljana, 2005, str. 225.

¹⁰ Ibidem str. 226.

zahtevke predpisana ista vrsta postopka.¹¹ Velja omeniti, da mora biti zgolj pristojno isto stvarno pristojno sodišče ne pa krajevno. V primeru, da bi bilo več sodišč krajevno pristojnih, bi tako prišlo do atrakcije pristojnosti.¹²

C.

O KRAJEVNI PRISTOJNOSTI

Tožnika pravilno ugotavljata, da nam pravila o krajevni pristojnosti povedo, katero od več stvarno pristojnih sodišč lahko odloča o konkretnem sporu. ZPP deli krajevne pristojnosti na splošne in posebne. Slednje se delijo na izključne, izbirne in pomožne. Izključna pristojnost izključuje splošno in vse ostale oblike posebnih pristojnosti.

Velja zgolj opomniti, da tožniki niso precizirali razloga zakaj je Okrajno sodišče v Mariboru krajevno pristojno, saj 2. odst. 114. čl. ZS določa, da je območje krajevne pristojnosti okrajnih sodišč določeno s katastrskimi občinami. Nadaljnji 4. odst. istega člena določa da Vlada Republike Slovenije z uredbo določi katere katastrske občine obsegajo območja okrajnih sodišč. Ampak uredba Vlade Republike Slovenije, ki bi določila katastrske občine, ki obsegajo območje posameznega okrajnega sodišča, še ni sprejeta, zato so katastrske občine, ki spadajo pod določen sodni okraj, še vedno določene z Zakonom o postopku za ustanovitev, združitev oziroma spremembo območij občine ter območjih občin,¹³ ki pa je že bil razveljavljen z Zakonom o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij.¹⁴ Ker pa slednji ne določa katastrskih občin je irelevanten.¹⁵ Skladno z Zakonom o postopku za ustanovitev, združitev oziroma spremembo območij občine ter območjih občin, v zvezi s 57. čl. ZPP bo za zahtevke v zvezi s sporom o služnosti podana izključna pristojnost okrajnega sodišča v Mariboru, saj katastrska občina leži na njenem območju, medtem ko bo za odškodninskega podana splošna pristojnost istega sodišča, saj imata toženi stranki domnevno stalno prebivališče na območju okrajnega sodišča v Mariboru.

¹¹ Glej 2. odst. 182. čl. ZPP, Ude L., Civilno procesno pravo, Uradni list, Ljubljana, 2002, str. 218, glej VSK sklep I Cp 311/2004, [2004], ECLI:SI:VSKP:2006:ICP.311.2004 in Sklep II Ips 105/2005, [2005], ECLI:SI:VSRS:2006:II.IPS.105.2005.

¹² Tako Galič A., v Ude L. et al., Pravdni postopek: zakon s komentarjem 2. knjiga, Uradni list, GV Založba, Ljubljana, 2006, str. 168.

¹³ Uradni list SRS, št. 28/80.

¹⁴ Uradni list RS, št. 60/94 in nasl.

¹⁵ VSRS sklep I R 117/2014, [2014], ECLI:SI:VSRS:2014:IR.117.2014.

D.

O SOSPORNISTVU

Sosporništvo je procesna situacija pri kateri govorimo o subjektivni kumulaciji pravnih strank. Pravice in obveznosti teh strank se bodo zaradi posamezne oblike sosporništva med sabo razlikovale in dajale različne procesne učinke. V dani tožbi nastopata tako na aktivni kakor na pasivni strani po dve stranki pri vseh posameznih tožbenih zahtevkih. V danem primeru je zaradi postavljenega zahtevka tožeče stranke materialno sosporništvo pravilno opredeljeno. A toženi stranki iz previdnosti poudarjata da, kot pojasnjeno zgoraj, navkljub temu, da je objektivna kumulacija dovoljena, se bo vsak posamezen zahtevek presojal posamezno, kar pomeni, da se bo sosporništvo presojalo glede na podan tožbeni zahtevek.

E.

PREDLAGANI SLIKOVNI POSNETKI NISO DOPUSTNI DOKAZI

Tožeči stranki sta predlagali sodišču, da vpogleda v 14 slikovnih posnetkov, ki jih je posnel Andrej Rozman in iz katerih bi naj po trditvah tožeče stranke bilo razvidno, da je bilo območje parkirišča v konstantni uporabi.

Nadalje, sta tožeči stranki kot dokaz za svoje navedbe predlagali 11 obremenilnih slikovnih posnetkov, ki jih je posnel policist Marko Georgievski in iz katerih bi naj po trditvah tožeče stranke bila razvidna motilna in škodna ravnanja toženih strank.¹⁶

Tožeči stranki zatrjujeta, da je izvedba teh dokazov dopustna. Toženi stranki temu oporekata. Izvedba navedenih dokazov ni dopustna, saj so bili dokazi pridobljeni na nedovoljen način z grobimi posegi v temeljne pravice in svoboščine.

Res je, kot trdita že tožeči stranki, da nam ZPP ne daje odgovora na vprašanje ureditve izločitve dokazov v pravnem postopku.¹⁷ Tudi teorija izpostavlja, da v slovenskem pravnem redu ni nobenega neposrednega pravila (denimo v ZPP) glede ekskluzije nedopustno pridobljenih dokazov z posegi v človekove pravice in temeljne svoboščine.¹⁸ Slednja problematika je bila tudi v teoriji in sodni praksi v Sloveniji doslej skoraj neobdelana.¹⁹

Iz tega sledi, da je ob odsotnosti neposredne materialne podlage v pravilih, ki urejajo pravdni postopek, potrebno sklicevanje na sodno prakso in teorijo oziroma analogno morebiti na

¹⁶ Tožba, str. 38.

¹⁷ Tožba str. 38.

¹⁸ Rijavec V. in Keresteš T., Restrictions on the Admissibility of Evidence, Evidence in contemporary civil procedure, 2015, str. 90.

¹⁹ Galič A., Ustavno civilno procesno pravo., GV Založba, Ljubljana, 2004, Str. 289.

druga pravna področja. Denimo Galič navaja, da je uporaba nedopustno pridobljenih dokazov problematika, ki je v domači teoriji, sodni praksi in zakonski ureditvi močno prisotna v zvezi s kazenskim postopkom.²⁰

Zaradi specifičnih okoliščin predmetnega primera zato toženi stranki predlagata, (1) da se 11 obremenilnih posnetkov, ki jih je posnel policist Marko Georgievski, izloči avtomatično po vzoru ureditve ekskluzije dokazov v kazenskem postopku. (2) Tudi če se sodišče odloči za uporabo testa sorazmernosti je vseh 25 predlaganih slikovnih posnetkov nedopustnih, saj so bili pridobljeni s kršitvijo pravice do zasebnosti toženih strank.

1. Zaradi pridobitve dokazov s protipravnim delovanjem države je uporabljiva avtomatična ekskluzija dokazov po vzgledu kazenskega postopka

Kot navajata tožeči stranki je v 2. odstavku 18. člena ZKP določeno, da sodišče ne sme opreti sodne odločbe na dokaze, ki so bili pridobljeni s kršitvijo ustavno določenih človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kot tudi ne na dokaze, ki so bili pridobljeni s kršitvijo določb kazenskega postopka in je zanje v tem zakonu določeno, da se sodna odločba nanje ne more opreti, ali ki so bili pridobljeni na podlagi takega nedovoljenega dokaza. Tako je uzakonjena avtomatična ekskluzija dokazov pri kateri ni dovoljeno tehtanje interesov pri odločanju o dopustitvi izvedbe dokaza.²¹

Toženi stranki priznavata, da je načeloma narava pravnega postopka drugačna od narave kazenskega postopka. Slednji si prizadeva vzpostaviti »enakost orožij« med strankami postopka in vsebuje mehanizme za omejitev dominantnega položaja države in državnega tožilca nasproti obdolžencu.²² Po drugi strani pa je pravdni postopek drugačen, saj se gre za spor med dvema enakovrednima strankama.²³

V primeru na dlani slednje dogmatično razlikovanje med postopkoma ne velja povsem. Ena izmed tožečih strank (Aleš Rozman) je za pomoč pri snemanju dogajanja na parkirišču zaprosila komandirja Policijske postaje Maribor. Slednji je svojemu delavcu Marku Georgievskemu neuradno odredil opazovanje in snemanje dogajanja na parkirišču. Policist za

²⁰ Galič A., Ustavno civilno procesno pravo, GV Založba, Ljubljana, 2004, str. 289.

²¹ Tožba, str. 38.

²² Glej Dežman Z. in Erbežnik A., Kazensko procesno pravo Republike Slovenije, GV Založba, Ljubljana, 2003, 581. v Odločbi VSRS II Ips 325/2010, [2010], ECLI:SI:VSRS:2012:II.IPS.325.2010, z dne 19.01.2012, para. 8.

²³ Sodišče se sklicuje tudi na odločbo VSRS II Ips 274/2010 z dne 5. 5. 2011 ter Galič, Ustavno civilno procesno pravo, GV Založba, Ljubljana, 2004, str. 289.

takšno ravnanje ni imel nobene odredbe, ki bi temeljila na zakonu, kasneje pa je posnetke izročil eni izmed tožečih strank (Andreju Rozmanu).²⁴

Iz tega sledi, da je v predmetnem primeru prišlo do nedopustnega posega države v zasebno sfero posameznika. *De facto* je prišlo do situacije, ko je sicer »enakovredna stranka« v pravnem postopku zlorabila državni aparat za dosego svojih zasebnih interesov. Ratio ekskluzije dokazov v kazenskem postopku pa je prav v tem, da se posameznika obvaruje pred arbitrarnimi posegi države.²⁵

Ker je v primeru na dlani prišlo prav do slednjega, je logična analogna uporaba avtomatične ekskluzije nedopustno pridobljenih 11 slikovnih posnetkov v predmetnem pravnem postopku. Toženi stranki je pred takšnimi posegi treba zaščititi in tako je treba te dokaze izločiti iz predmetnega pravnega postopka.

2. Test sorazmernosti ne upravičuje uporabe predlaganih slikovnih dokazov

Tudi če sodišče ne sledi zgoraj navedenim argumentom toženih strank in se ne odloči za avtomatično ekskluzijo dokazov, pa morajo biti dokazi izključeni na podlagi opravljenega testa sorazmernosti zaradi nedopustnega posega v pravico do zasebnosti toženih strank. To ugotovitev potrjuje sodna praksa, tako nacionalna kot primerjalna.

Toženi stranki bi želeli izpostaviti, da je v slovenskem pravnem redu na področju nedopustno pridobljenih dokazov v pravnem postopku pomembna odločba Ustavnega sodišča Up-472/02, ki je postavilo pravilo, da je za presojo dopustnosti dokaza pridobljenega s posegom v človekove pravice treba uporabiti test sorazmernosti.²⁶ Glavno pravno vprašanje v omenjeni zadevi je bila dopustnost uporabe dokazov, ki so bili pridobljeni s posegom v pravico do zasebnosti v pravnem postopku (snemanje glasu). Sodišče je poudarilo, da je poseg v pravico do zasebnosti pod določenimi pogoji lahko dopusten. Pomembno je, da morajo obstajati posebej utemeljene okoliščine, da se dovoli izvedba takšnega dokaza v pravnem postopku. Denimo, izvedba takšnega dokaza bi morala imeti poseben pomen za izvrševanje neke pravice, ki jo varuje Ustava. V takšnem primeru mora sodišče upoštevati načelo

²⁴ Primer pravda, str. 2.

²⁵ Smiselno glej odločbo Ustavnega sodišča RS U-I-25/95, [1997], ECLI:SI:USRS:1997:U.I.25.95, para. 42. Glej Dežman Z. in Erbežnik A., Kazensko procesno pravo Republike Slovenije, GV Založba, Ljubljana, 2003, 581. v Odločbi VSRS II Ips 325/2010, [2012], ECLI:SI:VSRS:2012:IL.IPS.325.2010, para. 8.

²⁶ Rijavec V. in Keresteš T., Restrictions on the Admissibility of Evidence, Evidence in contemporary civil procedure, 2015 Str. 90.

sorazmernosti v skladu z 2. členom Ustave ter 3. odstavkom 15. člena Ustave, saj so človekove pravice lahko omejene s pravicami drugih.²⁷

Nadalje, bi toženi stranki želeli izpostaviti, da je Višje delovno in socialno sodišče v delovnem sporu (kjer se subsidiarno uporabljajo določbe ZPP) navedlo, da mora sodišče pri izvedbi testa sorazmernosti upoštevati tudi, da je izvedba dokazov, pridobljenih s kršitvijo pravic, dopustna le izjemoma, kar se mora odražati v sami restriktivnosti (presoje) dopustitve izvedbe tovrstnih dokazov.²⁸ Na odločbo sta se v svoji tožbi sklicevali tudi tožeči stranki, vendar sta izpustili stališče sodišča o restriktivnosti presoje dopustnosti dokazov. Poudarili sta le vidik, da je pravico do zasebnosti treba tehtati zoper ustavno pravico nasprotne stranke do dokaza kot del pravice do izjave v postopku.²⁹

2.1. Pomen pravice do zasebnosti

Toženi stranki bi uvodoma želeli izpostaviti pomen varovanja pravice do zasebnosti – v katero je v predmetnem primeru bilo grobo poseženo. Pravica do zasebnosti je ena izmed temeljnih človekovih osebnostnih pravic.³⁰ Neposredno je pravica varovana tako na podlagi 35. člena Ustave RS kot na podlagi 8. člena Evropske konvencije o varstvu temeljnih pravic in svoboščin (EKČP).

Slovensko Ustavno sodišče je skozi svojo sodno prakso pravico do zasebnosti opredelilo kot *»bolj ali manj sklenjeno celoto človekovih ravnanj in ukvarjanj, občutij in razmerij, za katero je značilno in konstitutivno, da si jo človek oblikuje in vzdržuje sam ali sam z najbližjimi, s katerimi je v intimni skupnosti, na primer z življenjskim partnerjem, in da v njej biva z občutkom varnosti pred vdorom javnosti ali kogarkoli nezaželenega. Običajni in bistveni del ali vidik te celote je bivanje, domovanje; materialno okolje zanj je bivališče, dom, stanovanje. Dejanska in izključna oblast nad prostorom stanovanja in nad vsemi predmeti v njem je bistven del in pogoj domovanja kot sestavine človekove zasebnosti.»*³¹ Iz tega sledi, da je pravica do zasebnosti ena izmed pomembnejših človekovih pravic, v katero se ne sme arbitrarno posegati.

Res pa je, (kot navajata tudi tožeči stranki) da pravica do zasebnosti ni absolutna, saj tudi zanjo velja, da je omejena s pravicami drugih in v primerih, ki jih določa ustava. Za to presojo

²⁷ Odločba Ustavnega sodišča, zadeva Up-472/02 – 12, z dne 7.10. 2004, para. 14.

²⁸ Odločba VDSS, št. zadeve 911/2017, ECLI:SI:VDSS:2018:PDP.911.2017, para. 7.

²⁹ Tožba, str. 41.

³⁰ Odločba Ustavnega sodišča RS U-I-25/95, [1997], ECLI:SI:USRS:1997:U.I.25.95, para. 32.

³¹ Odločba Ustavnega sodišča RS Up-32/94, z dne 13.4.1995; Odločba ustavnega sodišča Up-636/07, z dne 17.1.2008, ECLI:SI:USRS:2008:Up.636.07, para. 10.

je pomemben koncept pričakovane zasebnosti. Po slednjem je pričakovanje zasebnosti po prostorskem ter funkcionalnem oziroma vsebinskem vidiku tisto, kar oseba skuša ohraniti kot zasebno, lahko predmet varstva, dokler bo posameznik tako pričakovanje izrazil na navzven zaznaven način in kolikor bo to objektivno opravičljivo. Takšno pričakovanje pa ni objektivno opravičljivo takrat, kadar stoji posameznikovi pravici do zasebnosti nasproti druga ustavno varovana pravica, ki ji je treba dati prednost ob upoštevanju načela sorazmernosti. Nadalje sodišče navaja, da na splošno velja, da čim manj intimno je področje zasebnosti, tem manjšo pravno zaščito uživa, kadar pride v kolizijo z interesi in pravicami drugih posameznikov.³²

Na podlagi zgoraj navedenega toženi stranki vljudno prosita sodišče, da pri testu sorazmernosti upošteva občutljivo naravo pravice do zasebnosti kot del človekovih osebnostnih pravic.

2.2. V primeru na dlani je prišlo do posega v pravico do zasebnosti

Tožeči stranki navajata da v predmetnem primeru sploh ni prišlo do posega v pravico do zasebnosti toženih strank v skladu s konceptom pričakovane zasebnosti. Nadalje trdita, da toženi stranki na lastnem parkirišču nista mogli pričakovati zasebnosti, saj med zemljišči ni bilo nobene ograde prav tako pa so parkirišče uporabljale tudi stranke hotela.³³

Zgornjemu argumentu ne gre slediti. Vrhovno sodišče je v zadevi I Ips 6269/2015 odločalo o dopustnosti uporabe video dokazov v kazenskem postopku. Zapisalo je, da video snemanje pomeni poseg v pravico do zasebnosti, tudi če do njega pride na javno dostopnem mestu kot je bencinska črpalka. Sodišče je navedlo, da je že res, da z nahajanjem in gibanjem na takem kraju (pri bencinski črpalki) posameznik sicer privoli v to, da bo tam opažen s strani morebitnih mimoidočih strank in prodajalcev. Vendar pa je od samega nahajanja na takem kraju potrebno razlikovati snemanje posameznika in s tem pridobivanje informacij o njegovem ravnanju. Tako je prišlo do posega v pravico do zasebnosti, čeprav so bili posamezniki posneti na javno dostopnem mestu.³⁴

Slednji zaključek velja še toliko bolj v primeru na dlani, saj so bili posamezniki posneti na zasebnem zemljišču (parkirišču), ki je v lasti toženih strank. Prav tako je bil namen snemanja nedvomno pridobivanje informacij o ravnanju toženih strank na parkirišču. Nazadnje, bi toženi stranki želeli izpostaviti tudi stopnjo intimnosti posega v družinsko življenje toženih

³² Odločba VSRS, zadeva I Ips 6269/2015, [2017], ECLI:SI:VSRS:2017:I.IPS.6269.2015, para. 9.

³³ Tožba, str. 40.

³⁴ Odločba VSRS, zadeva I Ips 6269/2015, [2017], ECLI:SI:VSRS:2017:I.IPS.6269.2015 para. 8.

strank. Posneti so bili najbolj intimni družinski trenutki kot denimo, družinski pikniki, igra otrok na vrtu ter praznovanje rojstnih dni. Vse to je bilo posneto skrivaje in brez zavedanja oziroma soglasja posnetih oseb.³⁵ Iz tega sledi, da je prišlo v primeru na dlani nedvomno do posega v pravico do zasebnosti toženih strank.

2.3. Dokazi so bili pridobljeni z nezakonitim ravnanjem uradne osebe ter z izvršitvijo kaznivega dejanja

Naslednja pomembna okoliščina, ki onemogoča uporabo 11 slikovnih posnetkov v predmetnem postopku je dejstvo, da so bili pridobljeni na podlagi nezakonitega in arbitrarnega ravnanja države. Do takšnih arbitrarnih in nezakonitih posegov države v posameznikovo pravico do zasebnosti je potrebna ničelna toleranca. Zato v takšnem primeru poseg v pravico do zasebnosti ne sme biti pretehtan z zatrjevanim interesom tožečih strank po varstvu svojih drugih ustavnih pravic.³⁶

Kot je bilo že navedeno je v primeru na dlani ena izmed tožečih strank (Aleš Rozman) za pomoč pri snemanju dogajanja na parkirišču zaprosila komandirja Policijske postaje Maribor. Slednji je svojemu delavcu Marku Georgievskemu neuradno odredil opazovanje in snemanje dogajanja na parkirišču. Policist za takšno ravnanje ni imel nobene odredbe, ki bi temeljila na zakonu, kasneje pa je posnetke izročil eni izmed tožečih strank (Andreju Rozmanu).³⁷

Takšno ravnanje policistov je bilo popolnoma nedopustno z vidika posega v ustavno pravico do zasebnosti. Ustavno sodišče je v odločbi U-I-25/95 v zvezi s policijskim prisluškovanjem s tehničnimi napravami³⁸ zapisalo, da pravica do zasebnosti prepoveduje vsem – na prvem mestu državi a tudi posameznikom – do poseganja v to pravico, razen v primerih, ko je to izrecno dovoljeno.³⁹ Poseg s strani države mora biti specifično opredeljen v zakonu, omejen v svojem času trajanja ter nujen za uvedbo ali potek kazenskega postopka, upošteva načelo sorazmernosti. Izločena mora biti vsaka možnost arbitrarnega ravnanja države.⁴⁰

Iz tega sledi, da je v predmetnem primeru prišlo do nedopustnega posega države v zasebno sfero posameznika, saj ni bil izpolnjen noben izmed prej navedenih pogojev. De facto je

³⁵ Primer pravda, str. 2.

³⁶ Tožba, str. 41-42.

³⁷ Primer pravda, str. 2.

³⁸ Gre za analogno problematiko kot v predmetnem primeru, saj pride do posega v pravico do zasebnosti s to razliko, da gre za zvočno namesto za slikovno snemanje.

³⁹ Odločba Ustavnega sodišča RS U-I-25/95, [1997], ECLI:SI:USRS:1997:U.I.25.95, para. 32.

⁴⁰ Odločba Ustavnega sodišča RS U-I-25/95, [1997], ECLI:SI:USRS:1997:U.I.25.95, para. 41, 42.

prišlo do situacije, ko je sicer »enakovredna stranka« v pravnem postopku zlorabila državni aparat za dosego svojih zasebnih interesov.

Tožeči stranki sicer poskušata zrelativizirati kršitev policistov z navajanjem, da te nepravilnosti na predmetni pravdni postopek nimajo vpliva. Poudarjata, da je poseg bil opravljen s strani uradne osebe in ne samih tožečih strank. Zato Aleš Rozman (tožeča stranka) v pravnem postopku kot dobroverna tretja oseba ne sme biti na slabšem zaradi ravnanja policista. Prav tako je navedeno, da ni bilo nobene potrebi po odredbi preiskovalnega sodnika v skladu z 155a. členom Zakona o kazenskem postopku (ZKP), saj procesna jamstva, ki so zagotovljena v ZKP veljajo samo v kazenskem postopku. saj je šlo za enakovredni postopek med pravnima strankama.⁴¹

Takšne navedbe tožečih strank je treba zavrniti. Prvič, tožnika sta pozabila navesti potrebo varovanja posameznika pred arbitrarnimi posegi države. Tudi sistemsko bi lahko v bodoče prišlo do številnih zlorab, če bi se v pravnih postopkih lahko uporabljali dokazi pridobljeni nezakonito s strani države. Drugič, argument, da je Aleš Rozman sedaj v pravnem postopku na slabšem zaradi ravnanja policista in ne po svoji krivdi ni pravilen. Aleš Rozman bi moral poznati pravo in vedeti, da nekaj podajanje posnetkov med tožečima strankama in policistom ni v skladu s tem, kako se vodijo preiskovalni postopki. Prav tako je iz primera razvidno, da Aleš Rozman ni podal uradne prijave na policiji, ampak je samo »zaprosil za pomoč« komandirja Policijske postaje Maribor. Tako je namesto uradne preiskave in izvedbe ukrepov, ki bi imeli podlago na odredbi preiskovalnega sodnika, šlo bolj za zasebni dogovor med Alešem Rozmanom in komandirjem.⁴²

Nadalje pa tožeči stranki upravičujeta ravnanja policistov tudi s tem, da mora v skladu načelom materialne resnice sodišče ugotoviti resnično dejansko stanje in v ta namen ugotoviti vsa dejstva, ki so pomembna za zakonito in pravilno odločitev in da je za takšno odločitev v konkretnem primeru treba kot dokaz izvesti 11 predlaganih obremenilnih posnetkov.⁴³ Takšno trditev toženi stranki zavračata, saj velja od leta 1999 naprej (s sprejetjem novega Zakona o pravnem postopku), da načelo materialne resnice več ni eno izmed temeljnih načel

⁴¹ Tožba, atr. 40-41.

⁴² Primer pravda, str. 2.

⁴³ Tožba, str. 41.

pravdnega postopka. Sodišča pri odločanju tako ne vodi maksima, da mora po resnici ugotoviti vsa dejstva, od katerih je odvisna odločitev o utemeljenosti tožbenega zahtevka.⁴⁴

Nazadnje, pa bi toženi strani želeli poudariti, da bi z dopustitvijo izvedbe 11 slikovnih posnetkov pridobljenih s strani policista dovolili uporabo dokazov, ki so bili pridobljeni na podlagi ravnanja, ki kaže na izpolnitev znakov več kaznivih dejanj. Prvič, 1. odstavek 138. člena Kazenskega zakonika (v nadaljevanju: KZ) določa, da kdor neupravičeno slikovno snema ali naredi slikovni posnetek drugega ali njegovih prostorov brez njegovega soglasja in pri tem občutno poseže v njegovo zasebnost ali kdor tako snemanje neposredno prenaša tretji osebi ali ji tak posnetek prikazuje ali kako drugače omogoči, da se z njim neposredno seznanijo, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta. Resnost dejstva, da je bilo to izvršeno s strani uradne osebe pa utemeljuje tudi posebno kaznivo dejanje taistega ravnanja (z višjo zagroženo kaznijo), ki je določeno v 2. odstavku 138. člena KZ-1, saj se za dejanje iz prejšnjega odstavka uradna oseba z zlorabo uradnega položaja ali uradnih pravic, kaznuje z zaporom od treh mesecev do petih let. Drugič, še 1. odstavek 257. člena KZ-1 ureja kaznivo dejanje Zlorabe uradnega položaja ali uradnih pravic, in sicer uradna oseba ali javni uslužbenec, ki, zato da bi sebi ali komu drugemu pridobila kakšno nepremoženjsko korist ali da bi komu prizadejala škodo, izrabi svoj uradni položaj ali prestopi meje uradnih pravic ali ne opravi uradne dolžnosti, se kaznuje z zaporom do enega leta.

Dejstva primera kažejo na to, da so bili izpolnjeni znaki teh kaznivih dejanj. Uradne osebe so brez dvoma zlorabile svoj položaj. Prav tako pa je policist opravljajal snemanje brez soglasja snemanih (vse posnetke je napravil skrivaje) ter posnetke neposredno prenesel tretji osebi (Andreju Rozmanu).

Iz tega sledi, da so bili slikovni posnetki v predmetnem primeru pridobljeni na posebej zavržen način z zlorabo državnega aparata za doseg zasebnih interesov. Takšen poseg države v pravico do zasebnosti ne gre tolerirati. Zato toženi stranki prosita sodišče da zavrne izvedbo takšnih dokazov, saj glede na naravo kršitve in način posega v pravico do zasebnosti zatrjeni interesi tožečih strank tega ne morejo pretehtati.

⁴⁴ Glej tudi sodbo Vrhovnega sodišča, VIII Ips 206/2008, z dne 19.04.2010, ECLI:SI:VSRS:2010:VIII.IPS.206.2008, para. 7.

2.4. Poseg v pravico do zasebnosti ni bil nujen

Ne glede na zgoraj navedeno pa toženi stranki zatrjujeta, da pridobitev vseh 25 slikovnih posnetkov ni bila nujna v smislu, da bi opravičevala poseg v pravico do zasebnosti toženih strank.

Tožeči stranki navajata, da poseg v pravico do zasebnosti prestane pogoj nujnosti, saj v konkretni situaciji ni bil na voljo noben drug enako učinkovit a manj omejujoč ukrep.⁴⁵ Slednje ne drži. Iz primera izhaja, da se tožeči stranki sploh nista poslužili uradne prijave dogajanja na policijo, ampak sta zadeve vzeli v svoje roke in začeli z nezakonitim snemanjem. Res je, da je Aleš Rozman za pomoč prosil komandirja Policijske postaje Maribor. Vendar iz tega ne izhaja, da bi se podala uradna prijava. Iz tega sledi, da poseg ni bil nujen, saj bi stranki tekom izvajanja motilnih ravnanj lahko najprej podali uradno prijavo na policijo.

Nadalje, pa tožeči stranki pozabljata navesti, da so slikovni posnetki s strani policista in Andreja Rozmana bili napravljeni v obdobju petih mesecev. Posnetek, ki bi dokazoval domnevane kršitve pravic tožečih strank bi lahko bil napravljen samo enkrat, v enem dnevu. S tem bi bilo poseženo v pravice toženih strank na neprimerno manjši način, kot pa v predmetnem primeru, ko je snemanje zajemalo časovno obdobje 5ih mesecev.

Nazadnje, pa tudi ni bilo nobene potrebe po snemanju zasebnih trenutkov (praznovanj rojstnih dni, igre otrok). Nujno potrebno je bilo samo to, da bi se posnela domnevana motilna ravnanja.⁴⁶ Obseg snemanja bi se tako moral omejiti.

Iz zgoraj navedenega sledi, da poseg v pravico do zasebnosti ni bil nujen, saj so bili na voljo drugi milejši in enako učinkoviti ukrepi. Zato je treba izločiti vseh 25 slikovnih posnetkov.

2.5. Poseg v pravico do zasebnosti ne prestane testa sorazmernosti v ožjem smislu

Nazadnje, pa toženi stranki zatrjujeta - da četudi sodišče ne sledi zgornjim argumentom ter presodi, da je poseg v pravico do zasebnosti bil nujen – da poseg ne prestane testa sorazmernosti v ožjem smislu. Vseh 25 slikovnih posnetkov so nedopustni dokazi v predmetnem pravnem postopku.

Kot navajata tožeči stranki je pri ocenjevanju nujnosti posega treba tudi tehtati pomembnost s posegom prizadete pravice v primerjavi s pravico, ki se s tem posegom želi zavarovati, in

⁴⁵ Tožba, str. 41.

⁴⁶ Primer pravda, str. 2.

odmeriti nujnost posega sorazmerno s težo prizadetih posledic. Tožeči stranki trdita, da pravica tožečih strank do izjave v postopku in interes po učinkovitem sodnem varstvu pretehtata poseg v pravico do zasebnosti.⁴⁷

Temu argumentu ne gre slediti. Tožeči stranki lahko še vedno podata izjavo v postopku ali pa dokažeta svoj zatrjevan prav z zaslišanjem prič, ki so domnevno videle domnevna oziroma očitana motilna ravnanja. Prav tako tožeči stranki v svoji analizi pozabljata na sistemske posledice dopustitve izvedbe dokazov, ki so bili pridobljeni z zlorabo oblasti (nezakonito delovanje policista) oziroma s samovoljnim ravnanjem posameznika. Slednji ne smejo vzeti pravice v svoje roke in nedovoljeno ter skrivaje snemati dogajanja ter zasebnih trenutkov posameznikov, ki za to ne dajo soglasja. Drugačni zaključek bi lahko imel daljnosežne posledice tudi za nadaljnje postopke, saj bi v imenu varstva pravice do izjave v postopku in izvedbe dokaza, lahko slednji bili pridobljeni očitno protipravno (celo z izvršitvijo kaznivega dejanja). Iz tega sledi, da je treba izločiti vseh 25 predlaganih slikovnih posnetkov.

2.6. Dokazi so nedopustni tudi v primerjalnem pravu kakor po nemškem pravu

Nazadnje bi toženi stranki poudarili, da tudi primerjalno pravni vpogled po nemškem pravu utrjuje zgornji sklep.

Galič navaja, da se je ob odsotnosti rešitev v domači teoriji in sodni praksi moč nasloniti na predstavljena stališča v nemškem pravu. Po teh stališčih je treba najti ustrezno ravnovesje med pravico do dokaza ter človekovimi pravicami osebe, ki je prizadeta s protipravno pridobitvijo tega dokaza. Izvedba nekega dokaza v pravnem postopku ni dopustna, če je bil ta dokaz pridobljen s kršitvijo človekovih pravic, njegova izvedba v pravnem postopku pa bi povzročila ponovno kršitev teh pravic. Takšen je položaj, denimo, pri pridobitvi dokazov s kršitvijo osebnostnih pravic (npr. protipravno slikovno ali zvočno snemanje). Pomembno je presoditi, ali bi z izvedbo tega dokaza pred sodiščem (denimo predvajanjem posnetka) bile ponovno kršene osebnostne pravice stranke. V tem primeru sodišče izvedbe takšnega dokaza ne sme dopustiti, čeprav se s tem omeji pravica do dokaza in sodnega varstva.⁴⁸

V primeru na dlani bi izvedba tega dokaza pomenila ponovno kršitev osebnostnih pravic snemanih oseb. Ponovno bi se predvajali intimni družinski trenutki, kot je proslava rojstnih dni, družinski pikniki ter igra otrok na vrtu. Še enkrat je treba izpostaviti, da osebe niso dale nobenega soglasja, da so posnete ter da sploh niso vedele, da se jih snema, saj je bilo vse

⁴⁷ Tožba, str. 42.

⁴⁸ Galič A., Ustavno civilno procesno pravo, GV Založba, Ljubljana, 2004, Str. 289-290.

opravljeno skrivaje.⁴⁹ Iz tega sledi, da se predmetnih slikovnih posnetkov ne sme izvesti kot dokaze, pa čeprav se s tem omeji pravica do dokaza in sodnega varstva.

3. Zaključek vprašanju o nedopustnosti dokazov

Iz vsega zgoraj navedenega sledi, da toženi stranki vljudno prosita zadevno sodišče, da ne upošteva slikovnih posnetkov, ki sta jih predložili tožeči stranki, saj so v skladu s slovensko sodno prakso ter primerjalnopravno ureditvijo izpolnjeni vsi pogoji za izločitev teh dokazov v predmetnem postopku. Zoper arbitrarne in nezakonite posege v posameznikovo zasebnost s strani državnih organov za potrebe zadovoljitve zasebnih interesov je treba pokazati ničelno toleranco (11 posnetkov policista). Prav tako pa so vsi ostali posegi v zasebnost lahko dopustni samo pod restriktivnimi pogoji testa sorazmernosti. Posamezniki ne morejo prevzeti pravice v svoje roke in opravljati nedovoljeno slikovno snemanje mimo pristojnih organov (14 posnetkov Andreja Rozmana). Vsi argumenti tožečih strank, ki utemeljujejo dopustnost izvedbe teh 25 slikovnih posnetkov so tako brezpredmetni in bi jih sodišče kot neutemeljene moralo zavrniti.

2.

PRIPOSESTVOVANJE

A.

POSEST

Posest je dejanska oblast nad stvarjo, ki posameznika upravičuje, da stvar rabi, uživa in z njo razpolaga. Kot navajata tožeči stranki Stvarnopravni zakonik (v nadaljevanju: SPZ)⁵⁰ ločuje med neposredno posestjo, ki se kaže v tem, da posameznik izvršuje fizično oblast nad stvarjo, in posredno posestjo, pri kateri posameznik dejansko oblast nad stvarjo izvršuje preko nekoga, ki ima neposredno posest.⁵¹ Tožeči stranki nadalje navaja, da naj bi bila njena posest dobroverna, neposredna in izključna, kar naj bi posledično privedlo do priposestevanja služnosti na nepremičnini parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad.⁵² Toženi stranki v celoti prerekata te navedbe in argumentacijo tožečih strank in v obrazložitev navajata:

⁴⁹ Primer pravda, str. 2.

⁵⁰ Stvarnopravni zakonik (Uradni list RS, št. 87/02 in 91/13).

⁵¹ 24. člen SPZ.

⁵² Tožba, stran 8.

Neposredno posest na nepremičnini pridobi posameznik preko t.i. posestnega prenosnega akta (npr. s tradicijo, simbolno izročitvijo itd.).⁵³ Tožeči stranki sta leta 1980 s strani svojih staršev pridobili lastninsko pravico na nepremičnini parc. št. 1798/1 k.o. Maribor-Grad, medtem ko sta starša še vedno ostala lastnika nepremičnine parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad. Kot izhaja iz dejanskega stanja, tožeči stranki nista pridobili nikakršnega drugega upravičenja poleg lastninske pravice. Res je, da sta tožeči stranki leta 1988 svojo dejavnost razširili na nudenje hotelskih storitev in so gostje posledično enkrat po letu 1988 začeli parkirati svoje avtomobile na sporni nepremični, vendar je v tem primeru nemogoče govoriti o prenosu posesti. Tožeči stranki zatrjujeta, da naj bi posest s strani njunih staršev na sporni nepremičnini prešla konkludentno. Do takega konkludentnega dogovora nikoli ni prišlo, kar izhaja tudi iz dejanskega stanja. Dejstvo, da lastnik nepremičnine, domnevno izvrševanju služnosti ni ugovarjal, ne more pomeniti, da priznava kakršnokoli pravico tožečih strank.

Nadalje iz 24. člena SPZ izhaja, da neposredna posest predstavlja dejansko oblast nad stvarjo, med tem ko ima posredno posesti, tisti za katerega nekdo drug izvaja neposredno posest. Pri tem mora imeti neposredni posestnik stvar v posesti na podlagi pravnega naslova (denimo najemna ali zakupna pogodba). Delitev na neposredno in posredno posest tako pojmovno ni mogoča, saj tožeči stranki nista imeli pravnega naslova za izvrševanje le te. Tako je oče strank v trenutku svoje smrti imel neposredno posest na spornem delu nepremičnine in so posledično z njegovo smrtjo vsi dediči pridobili takšno posest. Zaradi tega se je s smrtjo očeta spremenila neposredna posest, saj sta tako neposredna posestnika postala tudi toženi stranki.⁵⁴

S tem ko sta tožeči stranki, dlje časa dovolili gostom hotela parkiranje na sporni nepremičnini, posesti nista pridobili, prav tako pa jima ta ni bila predana s strani staršev strank. Glede na vse navedeno tožeči stranki leta 1988 nista pridobili neposredne posesti na sporni nepremičnini.

Tudi če bi tožeči stranki, teoretično lahko imeli neposredno posest, je kljub temu nista imeli. Tožeči stranki obstoj neposredne posesti nad parkiriščem izkazujeta skladno s kriteriji, ki jih za priznanje obstoja posesti zahteva sodna praksa: (i) dostopnost, (ii) zunanja vidnost, (iii) trajnost in (iv) izključujočnost.⁵⁵ Toženi stranki prerekata izpolnjenost kriterija izključujočnosti. Zmotno je prepričanje tožečih strank, da sta imeli na parkirišču ves čas

⁵³ Vrenčur v Juhart, Tratnik, Vrenčur, Stvarnopravni zakonik s komentarjem, Uradni list, Ljubljana, 2016, str. 122-123.

⁵⁴ Višje sodišče v Ljubljani, št. I Cp 772/2013, 9. oktober 2013: »Če je bil zapustnik posredni posestnik, takšno obliko posesti podedujejo tudi njegovi dediči; če pa je bil zapustnik neposredni posestnik, postanejo njegovih dediči neposredni posestniki.«

⁵⁵ VSL sklep II Cp 2395/2009, [2009], ECLI:SI:VSLJ:2009:II.CP.2395.2009, para. 5.

zagotovljeno določeno število dotičnih parkirnih mest oziroma vsa parkirna mesta, saj je šlo za zasebno parkirišče namenjeno gostom gostilne-hotela, na katerem druge osebe niso smele parkirati. Zatrjevano ne izhaja niti iz dejanskega stanja primera niti iz dokazov, ki jih prilagata tožeči stranki. Prav tako toženi stranki poudarjata, da je stališče, ko bi tretja oseba na tuji nepremičnini imela izključno pravico uporabe stvari,⁵⁶ nesprejemljivo.

Dokazi:

- skica dejanskega stanja,
- ogled,
- zaslišanje toženih strank,
- zaslišanje Marije Rozman,
- sklep o dedovanju,
- sklep o razdružitvi solastnine
- darilna pogodba z dne 1. 1. 1980
- izpis iz zemljiške knjige za nepremičnino parc. št. 1798/1 k.o. Maribor-Grad.

B.

SLUŽNOST

Stvarna služnost je pravica lastnika nepremičnine (gospodujoča stvar), izvrševati za njene potrebe določena dejanja na tuji nepremičnini (pozitivna služnost) ali zahtevati od lastnika služee stvari, da opušča določena dejanja, ki bi jih sicer imel pravico izvrševati na svoji nepremičnini (negativna služnost).⁵⁷ Stvarna služnost lahko nastane na podlagi zakona, pravnega posla ali odločbe državnega organa.⁵⁸

Tožeči stranki zatrjujeta pridobitev služnosti na sporni nepremičnini na podlagi zakona t.j. s priposestvovanjem. Poznamo dve vrsti priposestvovanja služnosti; pravo in nepravo. Tožeči strani vtožujeta nepravo priposestvovanje služnosti za kar morata izkazati njeno dvajset letno pošteno izvrševanje.

C.

SLUŽNOST NA LASTNI STVARI NI MOGOČA

Primeri, da deduje po zapustniku samo ena oseba, so v življenju redki. Največkrat deduje po istem zapustniku več oseb, bodisi na podlagi zakona bodisi na podlagi oporoke. V takih

⁵⁶ Razen v primeru sklenjenega pravnega posla ipd.

⁵⁷ 213. člen SPZ.

⁵⁸ 214. člen SPZ in 51. člen ZTLR.

primerih govorimo o sodedičih. Med sodediči nastane v trenutku zapustnikove smrti skupnost glede podedovanega premoženja, to je dediščine, ki traja praviloma vse dotlej, dokler sodediči dediščine ne razdelijo med seboj (1. odstavek 145. člena Zakona o dedovanju⁵⁹; v nadaljevanju ZD). Dediščinska skupnost nastane samo med sodediči, ne glede na to, ali so zakoniti, oporočni ali nujni dediči, ne pa tudi med dediči in drugimi osebami, ki jim gre kakšna korist iz zapuščine, na primer volilobjemniki. Skupnost dedičev tudi ne nastane med sodediči in nujnim dedičem, glede katerega je zapustnik določil, naj mu gre nujni delež v določenih stvareh, pravicah ali denarju v skladu s 27. členom ZD, a le v primeru, ko je s tovrstnimi zapuščinskimi predmeti njegov nujni delež v popolnosti pokrit.⁶⁰ Tak nujni dedič pridobi njemu namenjene pravice v velikosti svojega nujnega deleža v trenutku smrti zapustnika in ne sodeluje pri delitvi dediščine. Če z določenimi predmeti zapuščine njegov nujni delež ni poravnán, pa ima nujni dedič pravico do dopolnitve iz vseh sestavin zapuščine in je zato tudi udeležen v skupnosti sodedičev.⁶¹ ZD ne opredeljuje pravne narave skupnosti dedičev, jo pa kot takšno poimenuje in določa, da sodediči do delitve upravljajo dediščino in razpolagajo z njo skupno, vsak sodedič pa lahko v določeni meri razpolaga s svojim dednim deležem.⁶² Zapuščinske stvari niso v solastnini sodedičev, kajti za solastnino je značilno, da obstajajo, na sicer nerazdeljeni stvari, idealni deleži. Gre za skupno lastnino sodedičev, pri kateri deleži na stvari niso določeni, so pa določljivi. Dedni deleži veljajo torej glede zapuščine kot celote: deljena je dedna pravica kot taka, ne pa delež na posamični stvari oziroma pravici.⁶³ Skupnost dedičev nastane s smrtjo zapustnika in praviloma preneha z delitvijo dediščine med sodediče. Ob delitvi dobi vsak sodedič, v skladu z velikostjo svojega dednega deleža, bodisi ustrezen predmet zapuščine (stvari, pravice) v svojo izključno last (realna ali fizična delitev) bodisi se sodediči dogovorijo, da postanejo solastniki posameznih

⁵⁹ Zakon o dedovanju (Uradni list SRS, št. 15/76, 23/78, Uradni list RS, št. 13/94 – ZN, 40/94 – odl. US, 117/00 – odl. US, 67/01, 83/01 – OZ, 73/04 – ZN-C, 31/13 – odl. US in 63/16).

⁶⁰ Sodba II Ips 800/93, [1994], ECLI:SI:VSR:1994:II.IPS.800.93, para. 7.

⁶¹ Glej Finžgar A., Še o spornih vprašanih dednega prava, *Pravnik*, 1974/13, str. 62 in sl.; Finžgar A., *Enciklopedija imovinskog prava i prava udruženog rada II*, str. 365; Marković S., *Nasledno pravo*, 1981, str. 325; Smole A., *Zakonito in oporočno dedovanje*, 1965, str. 45; Kreč M., Pavić Đ., *Komentar zakona o nasljeđivanju*, 1964, str. 513; Finžgar A., *Dedno pravo Jugoslavije*, 1962, str. 128; Malaurie P., *Les successions, les libéralités*, 2004, str. 387-409; Gottwald P., Schwab D., Büttner E., *Family and Succession Law in Germany*, 2001, str. 159-165.

⁶² Glej 1. odstavek 145. člena ter 146. člen ZD.

⁶³ Glej Finžgar A., Še o spornih vprašanih dednega prava, *Pravnik*, 1974/1-3, str. 62 in sl.; Finžgar A., *Enciklopedija imovinskog prava i prava udruženog rada II*, str. 365; Marković S., *Nasledno pravo*, 1981, str. 325; Smole A., *Zakonito in oporočno dedovanje*, 1965, str. 45; Kreč M., Pavić Đ., *Komentar zakona o nasljeđivanju*, 1964, str. 513; Finžgar A., *Dedno pravo Jugoslavije*, 1962, str. 128; Malaurie P., *Les successions, les libéralités*, 2004, str. 387-409; Gottwald P., Schwab D., Büttner E., *Family and Succession Law in Germany*, 2001, str. 159-165.

zapuščinskih stvari v sorazmerju s svojimi dednimi deleži.⁶⁴ Če se dediči o delitvi sporazumejo z dednim dogovorom v zapuščinskem postopku, sodišče to na ustrezen način upošteva pri izdaji sklepa o dedovanju.⁶⁵

V slovenski teoriji v zadnjem času avtorji skorajda brez izjeme zagovarjajo stališče, da se z določitvijo dednih deležev v sklepu o dedovanju skupnost sodedičev še ne spremeni v solastninsko skupnost.⁶⁶ To pomeni, da na ta način delitev dediščine še ni opravljena in zato tudi skupnost sodedičev ob tem ne preneha oziroma se s pravnomočnostjo takega sklepa o dedovanju ne razdruži. S tovrstnim sklepom o dedovanju sodišče samo ugotovi, v kakšnem razmerju dediči dedujejo. Določi jim dedne deleže, ne pa deležev na posameznih zapuščinskih stvareh. Tako stališče utemeljuje tudi pravna narava sklepa o dedovanju: če bi se s sklepom o dedovanju dediščinska skupnost v resnici spremenila v solastninsko skupnost, bi imel sklep oblikovalno (konstitutivno) naravo. Povsem nesporno pa je, tako v teoriji kot v sodni praksi, da je njegova narava ugotovitvena (deklaratorna).⁶⁷ **Kadar pa v zapuščinskem postopku sodediči sklenejo dedni dogovor o razdelitvi dediščine, govorimo o sodni poravnavi, ki ima učinke pravnomočnosti.**⁶⁸

Služnost je pravica na tuji stvari in preneha, če pride do združitve lastninske pravice in služnosti v enem subjektu. To izhaja iz načela, da služnost na lastni stvari ni mogoča (*nemini res sua servit*).⁶⁹ V primeru združitve lastninske pravice na gospodujoči in služeči nepremičnini služnost tako preneha po samem zakonu (224. člen SPZ).⁷⁰ Sodišče je v sodbi II Cp 4121/2010 zavzelo sledeče stališče: »Tožnik je s tem, ko je postal skupni lastnik zemljišča, pridobil varstvo iz naslova skupne lastnine, varstvo iz drugih naslovov, če jih je imel (eventualno varstvo služnostne pravice vožnje in hoje), pa izgubil.« **Iz tega je moč razbrati, da se sodna praksa in teorija strinjata, da v primeru skupne lastnine na služeči**

⁶⁴ Glej 4. odstavek 146. člena ZD.

⁶⁵ Zupančič K., Žnidaršič Skubic V., Dedno pravo, Uradni list RS, Ljubljana, 2009, str. 219-220.

⁶⁶ Glej na primer Končina Peternel M., Delitev skupnega premoženja v zapuščinskem in pravnem postopku, Pravni letopis 2013, Inštitut za primerjalno pravo, Ljubljana, 2013, str. 32-36; Hudej J., Ščernjavič I., Sporna procesna vprašanja skupnega premoženja s posebnim poudarkom na novejši sodni praksi, Pravniki, št. 1-2, 2011, str. 32-38.

⁶⁷ Glej Zupančič K., Žnidaršič Skubic V., Dedno pravo, 2009, str. 263. O učinkih sodne odločbe v primerjalnem pravu glej Rijavec V., Dedovanje procesna ureditev, 1999, str. 197-200, za Nemčijo Gottwald P., Schwab D., Büttner E., Family and Succession Law in Germany, 2001, str. 148-150.

⁶⁸ Natančnejše Končina Peternel M., Delitev skupnega premoženja v zapuščinskem in pravnem postopku, Pravni letopis 2013, 2013, str. 35.

⁶⁹ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNO PRAVO (2007), str. 591.

⁷⁰ Tako tudi Juhart v Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEMU, Uradni list, Ljubljana, 2016, str. 1022.

nepremičnini in gospodujoči nepremičnini služnost ni mogoča. V primeru, ko pride do združitve lastninske pravice in služnosti v enem subjektu, priposestvovalni rok več ne teče.⁷¹

V zadevnem primeru sta ob začetka izvrševanja služnosti parkirišča bili gospodujoče in služeče zemljišče v lasti različnih lastnikov, saj je bilo služeče zemljišče v solastnini Marije Rozman in Franca Rozmana, gospodujoče zemljišče pa v solastnini Andreja Rozmana in Aleša Rozmana. S smrtjo Franca Rozmana in uvedbo dedovanja je leta 1992 prišlo do spremembe lastniškega stanja na služeči nepremičnini, in sicer je nastala skupna lastnina dediščinske skupnosti (katere člani so bili Andrej Rozman, Aleš Rozman, Blaž Rozman, Branimir Rozman in Marija Rozman), in ne solastnina. Leta 1992 je tako prenehal teči priposestvovalni čas, saj služnost na lastni stvari ni mogoča. Skupna lastnina se je preoblikovala v solastnino šele 22.1.2015 s sklepom o razdružitvi solastnine, ki ima učinke sodne poravnave.

Dokazi:

- kot doslej.

D.

SLUŽNOST NE MORE OŽIVETI, ČE NI NITI OBSTAJALA

Služnost zaradi solastnine preneha

Napačno je stališče tožeče stranke, da služnost kljub solastnini ne preneha. Tožeča stranka namreč napačno razlaga stališče, da je s pridobitvijo solastnine tožečih strank na zapustnikovem delu nepremičnine parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad je služnost parkirišča zaradi vzpostavitve enakega lastninskega stanja prenehala zgolj prehodno. 224. člen SPZ govori namreč, o tem, da stvarna služnost preneha, če postane ista oseba lastnik gospodujoče in služeče nepremičnine in da če prideta nepremičnini ponovno v last različnih lastnikov, stvarna služnost oživi, če v vmesnem času ni bila izbrisana. Prvi odstavek 224. člena SPZ celo izrecno določa, da stvarna služnost (**če je obstajala**) preneha, če postane ista oseba lastnik gospodujoče in služeče nepremičnine.⁷² Tako je sodišče tudi v sodbi VSL sodba I Cp 2035/2009 zavzelo stališče, da zgolj dejstvo, da je služeča nepremičnina postala splošno ljudsko premoženje, pa ni pomenilo, da je stvarna služnost prenehala **pod pogojem seveda, če je obstajala.**

Služnost zaradi odločbe sodišča ne oživi

⁷¹ VSL sodba II Cp 852/2012, [2012], ECLI:SI:VSLJ:2012:II.CP.852.2012, para. 11.

⁷² VSM Sodba I Cp 531/2018, [2018], ECLI:SI:VSMB:2018:I.CP.531.2018, para. 6.

Tako je tudi napačno stališče tožeče stranke, da je z odločbo s katero je bila razdeljena solastnina je na nepremičnini parc. št. 1798/2 k.o. Maribor Grad zaradi spremembe lastninskega stanja zopet oživila služnost parkirišča v korist gospodujoče nepremičnine, ki je v lasti tožečih strank. Z odločbo sodišča sta toženi stranki na sporni nepremičnini pridobili lastninsko pravico, ki pa ni bila obremenjena s služnostjo, saj niso bili izpolnjeni pogoji za njeno priposestvanje, priposestvovalni čas od trenutka pridobitvijo solastnine tožečih strank na zapustnikovem delu nepremičnine namreč ni teke.

Iz navedenega sledi, da člen govori o služnosti, ki je v tem času obstajala in ne o priposestvanju služnosti. **Tako je napačno stališče stranke, da služnost kljub solastnine ne preneha, ko pa služnost v tem času ni niti obstajala in tako se stranka ne more sklicevati na 224. člen SPZ, saj ne izpolnjuje pogoje za uporabo tega člena.**

Dokazi:

- kot doslej.

E.

PRIPOSESTVOVALNI ČAS NI POTEKEL

Za nepravo priposestvanje je potrebno, da poteče 20 let. Če sodišče ugotovi, da so izpolnjeni ostali pogoji za nepravo priposestvanje, pa zagotovo ni izpolnjen pogoj priposestvovalne dobe. Res je, da sta toženi stranki hotelskim gostom začeli dovoljevati parkiranje na nepremični. Parc. št. 1798/2, k.o. Maribor-Grad nekje po letu 1988. Vendar pa se je z smrtjo očeta leta 1992 prekinilo izvrševanje služnosti, saj sta tožeči stranki skupaj s toženo stranko postali skupni lastnici nepremičnine Parc. št. 1798/2, k.o. Maribor-Grad. Kot izhaja iz načela: *služnost na lastni stvari ni mogoča*, tako v primeru skupne lastnine na služeči nepremičnini in gospodujoči nepremičnini služnost ni mogoča.

Prav tako do leta 1992 služnost še ni obstajala, zato tudi ne moremo govoriti o začasnem prenehanju. Izvrševanje služnosti se je tako lahko nadaljevalo zopet 22.1.2015 s sklepom o razdružitvi solastnine, kar pomeni, da bi priposestvovali čas potekel šele leta 2021.

Dokazi:

- kot doslej.

3.

ODŠKODNINA

Splošno odškodninsko odgovornost ureja Obligacijski zakonik⁷³ (v nadaljevanju: OZ). Iz prvega odstavka 131. člena OZ izhaja, da je, kdor povzroči drugemu škodo, le-to dolžan povrniti, razen, če dokaže, da je škoda nastala brez njegove krivde. Da bi za določeno osebo nastala določena obveznost drugi osebi povrniti škodo, morajo biti izpolnjene predpostavke odškodninske odgovornosti te osebe. To so škodljivo dejstvo, škoda, vzročna zveza in krivda. Odškodninske odgovornosti toženih strank se medsebojno razlikujejo po tem ali gre za krivdno ali objektivno odškodninsko odgovornost. Krivdna odgovornost je tista vrsta odškodninske odgovornosti, pri kateri je krivda predpostavka te odgovornosti. Krivda se pri tem domneva. bremenom. To pomeni, da mora oškodovanec, da bo z zahtevkom na povrnitev škode uspel, zatrjevati in dokazati samo obstoj prvih treh predpostavk. Objektivna odškodninska odgovornost pa je tista vrsta odškodninske odgovornosti, pri kateri krivda ni predpostavka te odgovornosti.⁷⁴

Oškodovanec bo torej dokazoval škodo in vzročno zvezo med povzročiteljevim protipravnim oziroma nedopustnim ravnanjem in nastankom škode, toženi povzročitelj pa bo v pravdi dokazoval, da škode ni povzročil po svoji krivdi. Gre za tako imenovano krivdno odgovornost z obrnjenim dokaznim bremenom.⁷⁵ Pogoji za uveljavitev krivdne odškodninske odgovornosti so protipravno ravnanje (ali opustitev), krivda (na eni strani), škoda (na nasprotni strani) in vzročna zveza.⁷⁶

A.

PROTIPRAVNOST RAVNANJA IZKLJUČENA

Splošna prepoved povzročanja škode (*neminem leadere*, 10. člen OZ) ima kot temeljno načelo pomen vrednostnega merila, ki usmerja vsebinsko opredeljevanje protipravnosti ravnanja. Zato je to temeljno načelo izhodišče za razlago pojma nedopustnosti ravnanja. Za nedopustno, protipravno ravnanje gre, če odgovorna oseba prekrši pravo, ki varuje kakšen zavarovan interes oškodovanca. Pri tem pa ni potrebno, da prekrši določen predpis ali splošne norme pravnega reda. Zadostuje, da je njegovo ravnanje v nasprotju z običajnimi normami obnašanja

⁷³ Obligacijski zakonik (OZ), Ur. l. RS, št. 83/07, 32/04, 28/06, 40/07, 97/07 in 64/16.

⁷⁴ Plavšak, M. Juhart, B. Podgoršek, V. Kranjc, S. Ilovar Gradišar, B. Zabel, D. Možina, Obligacijski zakonik s komentarjem Obligacijski zakonik s komentarjem (splošni del), 1. knjiga, str. 670.

⁷⁵ L. Ude, Civilno procesno pravo, Uradni list RS, Ljubljana, 2017, str. 257.

⁷⁶ N. Plavšak, M. Juhart, B. Podgoršek, V. Kranjc, S. Ilovar Gradišar, B. Zabel, D. Možina, Obligacijski zakonik s komentarjem (splošni del), 1. knjiga, GV Založba, Ljubljana, 2003, str. 669.

in dobrimi običaji.⁷⁷ Protipravnost pa ne obsega samo protipravnosti (lastnega) ravnanja (aktivnega ravnanja oziroma opustitve) odgovorne osebe, temveč tudi druge vzroke, ki izvirajo iz sfere odgovorne osebe.⁷⁸ Iti mora za nedopusten poseg v položaj drugega, ki ima za posledico nastanek škode. Temu pritrjuje tudi sodna praksa, skladno s katero je nedopustno ravnanje ali škodljivo dejstvo kot element civilnega delikta širše od pojma protipravnosti. Sodišča potrjujejo, »da za odškodninsko odgovornost v načelu zadošča že takšno dejanje ali opustitev, ki je na splošno nedopustno in ni potrebno, da bi bilo posebej zapovedano ali prepovedano s pravno normo.«⁷⁹

Do poškodbe avtomobilov je prišlo na zasebnem zemljišču, ki ni namenjeno javnemu prometu, niti ni bilo urejeno parkirišče. Šlo je za parkiranje „na črno“ in tožena stranka ni bila dolžna, da bi prepovedala parkiranje ali postavila ustrezne prometne znake. Samo dopuščanje parkiranja še ne pomeni podlage za odškodninsko odgovornost tožene stranke in njeno protipravno ravnanje oziroma opustitev dolžnega ravnanja. Uporaba tuje lastnine ni dovoljena in parkiranje je dovoljeno samo za to namenjenemu prostoru. Voznik, ki parkira na takem prostoru, prevzame morebitne škode, ki mu nastane s takšnim parkiranjem. Ker je šlo za zasebno zemljišče, tožena stranka ni bila dolžna vzdrževati, da skrbi, da se avtomobilom ne naredi ničesar.⁸⁰

Prav tako pa je bila upravičena odpeljati avtomobile kot izraz posestnega varstva. Prav tako ima tožena stranka pravni interes za posestno varstvo, saj je že prej vedno odstranila parkiran avto na služnostni poti. Tožena stranka je ravno s takimi navedbami potrdila pravni interes, saj je torej šlo za večkratno motenje s parkiranimi vozili, to pa ravno opravičuje zahtevo po varstvu posesti (enkratno slučajno motenje bi bilo lahko vprašljivo).⁸¹

Ravnanje tožene stranke ni v ničemer protipravno in je tožnica zaradi parkiranja na kraju, ki temu ni namenjen, sama odgovorna za škodo, ki je posledica njenega ravnanja.

Dokazi:

- skica dejanskega stanja,
- ogled,
- postavitev izvedenca,

⁷⁷ N. Plavšak in ostali, Obligacijski zakonik s komentarjem (splošni del), 1. knjiga, GV Založba, Ljubljana, 2003, str. 670.

⁷⁸ Ibidem, str. 687.

⁷⁹ VSL I Cp 1521/2004, [2005], ECLI:SI:VSLJ:2005:I.CP.1521.2004, para. 7.

⁸⁰ VSL sodba III Cp 928/2015, [2015], ECLI:SI:VSLJ:2015:III.CP.928.2015, para. 5.

⁸¹ VSC Sklep Cp 695/97, [1997], ECLI:SI:VSCE:1997:CP.695.97, para. 2.

- zaslišanje toženih strank,
- letna poročila o prometu hotela tožečih strank za obdobje od leta 1978 do 2018,
- sklep o dedovanju,
- sklep o razdružitvi solastnine.

B.

ČETUDI SODIŠČE UGOTOVI PROTIPRAVNOST RAVNANJA, JE PODANA DELJENA ODGOVORNOST

Če sodišče ugotovi, da je podana protipravnost ravnanja, pa je po četrtem odstavku 243. člena OZ dolžnost oškodovanca, da stori vse, kar je v njegovi moči, da se škoda ne bi povečala oziroma, da bi se zmanjšala s tem, da seveda od njega ni mogoče zahtevati nesorazmernih naporov ali žrtvovanja. Ta okoliščina je pomembna pri vprašanju odmere odškodnine ob uporabi četrtega odstavka 243. člena OZ kljub temu, da je škoda že nastala, kar izhaja tudi iz jezikovne razlage navedenega določila. Uporaba besedne zveze "škodo, ki jo je kršitev povzročila", namesto nedovršne oblike "škoda, ki jo kršitev povzroča" jasno kaže, da zakon oškodovancu nalaga dolžnostno ravnanje tako v času nastajanja škode, kakor tudi takrat, ko je le-ta že nastala. Oškodovančeva dolžnost zmanjševanja škode je eno izmed načel odškodninskega prava. Opustitev te dolžnosti pa je razlog za zmanjšanje odškodnine.⁸² Kot je na strani povzročitelja škode obveznost, da povrne škodo, za katero je odgovoren, je tudi na strani oškodovanca obveznost, da ukrene vse potrebno, da škoda ne bi bila večja (171. Člen OZ).⁸³

Ker tožeči stranki nista ničesar storili v smeri zmanjšanje škoda, je podana tudi deljena odgovornost, kar pomeni, da se odškodnina sorazmerno zmanjša.

Dokazi:

- kot doslej.

C.

ZAKONITA SUBROGACIJA NI PODANA

Subrogacija je položaj, ko nekdo, ki izpolni tujo obveznost oz. obveznost, za izpolnitev katere je poleg njega odgovoren še nekdo drug, stopi v pravni položaj upnika in zahteva povrnitev od te osebe. V okviru splošnih pravil o izpolnitvi 1. odst. 271. čl. OZ določa, da lahko obveznost izpolni ne le dolžnik, temveč tudi kdo tretji. Pri tem preide upnikova terjatev z vsemi stranskimi pravicami na tretjega: na podlagi zakona, če je tretji izpolnil zato, ker je imel

⁸² Sodba III Ips 122/2008, [2010], ECLI:SI:VSR:2010:III.IPS.122.2008, para. 8.

⁸³ VSL sodba I Cpg 1710/2014, [2015], ECLI:SI:VSLJ:2015:I.CPG.1710.2014, para. 8.

pri tem kakšen pravni interes (subrogacija po zakonu), ali pa, na podlagi pogodbe, sklenjene pred izpolnitvijo med dolžnikom in izpolniteljem.⁸⁴

Napačno je stališče, da je bil pravni interes za izpolnitev je na strani tožečih strank podan. V danem primeru niso izpolnjeni pogoji za uporabo 2. odst. 741. člena OZ v povezavi z 4. odst. istega člena, ki določa, da gostinci, ki gostom nudijo nastanitev, odgovarjajo za stvari izročene v hrambo neomejeno, v primeru, da stvari izginejo ali se poškodujejo. V okviru 1. odst. 746. člena OZ, ki razširja uporabo določb o gostinski hrambi, se pravila smiselno uporabljajo tudi za garaže ter parkirišča. Res je, kar pravi tožeča stranka, da je avto, ki ga hotelski gost parkira na nevarovanem parkirišču, ki ga hotelir ne trži in je brezplačno ter prosto dostopno tretjim, ni prinesena stvar⁸⁵ in da je zato avto na parkirišču, ki ga hotelir trži, ni brezplačno in ni prosto dostopno tretjim, prinesena stvar, vendar v danem primeru ti pogoji niso izpolnjeni.

Sporen je element tržnosti, saj je parkirišče v lasti tožene stranke, če bi se štel, da je ta element izpolnjen, pa druga dva zagotovo nista. »Parkirišča« namreč ni bilo potrebno plačati in prav tako je bilo prosto dostopno tretjim. V zadevnem primeru je tako jasno, da ni šlo za prineseno stvar. Iz navedenega sledi, da ni pravnega interesa po 1. odstavku 764. člena OZ.

Tožeča stranka je na podlagi 4. odst. 243. člena OZ storila vse razumne ukrepe. Člen določa, da mora stranka, ki se sklicuje na kršitev pogodbe, storiti vse razumne ukrepe, da bi se zmanjšala škoda, ki jo je kršitev povzročila, sicer lahko druga stranka zahteva zmanjšanje odškodnine in da enaka obveznost obstaja v primeru neizpolnitve obveznosti, ki niso nastale iz pogodbe.⁸⁶ Vendar pa na podlagi 240. člena OZ tožena stranka ne odgovarja za nastalo škodo, saj je škoda nastala iz okoliščin, ki bi jih tožena stranka ni mogla preprečiti, odpraviti oz. se jim izogniti.⁸⁷

Dokazi:

- kot doslej.

⁸⁴ VSK sodba Cpg 171/2011, [2011], ECLI:SI:VSKP:2011:CPG.171.2011, para. 1.

⁸⁵ VSL Sodba II Cp 2795/2017, [2018], ECLI:SI:VSLJ:2018:II.CP.2795.2017, para. 7.

⁸⁶ VSRS Sodba III Ips 86/2015, [2017], ECLI:SI:VSRS:2017:III.IPS.86.2015, para. 18.

⁸⁷ VSL sodba I Cpg 603/2011, [2012], ECLI:SI:VSLJ:2012:I.CPG.603.2011, para. 6.

Glede na vse navedeno tožena strank zahteva, da sodišče **r a z s o d i**:

- 1. Zavrne se zahtevak, ki se glasi:** Ugotovi se obstoj pravice stvarne služnosti uporabe zemljišča v namene ustavljanja in parkiranja motornih vozil na območju zahodne polovice severno-zahodnega kvadranta parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad na služechi nepremičnini parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad, v solastnini Blaža Rozmana, roj. 2. 12. 1964 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor, in Branimirja Rozmana roj. 9.9.1965 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000, v korist gospodujoče nepremičnine parc. št. 1798/1 k.o. Maribor-Grad, v solastnini Andreja Rozmana, roj. 10. 10. 1958 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor in Aleša Rozmana, roj. 11. 11. 1959 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor.
- 2. Zavrne se zahtevak, ki se glasi:** Toženi stranki Blaž Rozman, roj. 2. 12. 1964 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor, in Branimir Rozman roj. 9. 9. 1965 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor **sta dolžni odstraniti letake in kakršnekoli druge ovire, ki otežujejo ustavljanje in parkiranje motornih vozil na območju zahodne polovice severno-zahodnega kvadranta parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad parkiranje in siceršnje izvrševanje služnosti na služechi nepremičnini parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad** v korist gospodujoče nepremičnine parc. št. 1798/1 k.o. Maribor-Grad.
- 3. Zavrne se zahtevak, ki se glasi:** Toženima strankama Blažu Rozmanu, roj. 2. 12.1964 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor, in Branimirju Rozmanu roj. 9. 9. 1965 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor **se prepoveduje kakršnokoli nadaljnjo protipravno poseganje v izvrševanje služnosti imetnikoma gospodujoče nepremičnine** parc. št. 1798/1 k.o. Maribor-Grad, Andreju Rozmanu, roj. 10. 10. 1958 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor in Alešu Rozmanu, roj. 11. 11. 1959 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor.
- 4. Zavrne se zahtevak, ki se glasi:** Toženi stranki Blaž Rozman, roj. 2. 12. 1964 v kraju Maribor, Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor, in Branimir Rozman roj. 9. 9. 1965 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 **sta dolžni tožečima strankama, Andreju Rozmanu, roj. 10. 10. 1958 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor in Alešu Rozmanu, roj. 11. 11. 1959 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor plačati znesek 19.000,00 EUR z zamudnimi obrestmi** od 28. 10. 2018 v roku 15 dni od izdaje sodbe, skupaj z zamudnimi obrestmi, ki tečejo od prvega dne po poteku paricijskega roka dalje do plačila.

5. **Zavrne se zahtevek, ki se glasi: Toženi stranki Blaž Rozman, roj. 2. 12. 1964 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor, in Branimir Rozman roj. 9. 9. 1965 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor sta dolžni tožečima strankama, Andreju Rozmanu, roj. 10. 10. 1958 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor in Alešu Rozmanu, roj. 11. 11. 1959 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor plačati znesek 8.000,00 EUR z zamudnimi obrestmi od 28. 10. 2018 v roku 15 dni od izdaje sodbe, skupaj z zamudnimi obrestmi, ki tečejo od prvega dne po poteku paricijskega roka dalje do plačila.**

6. **Zavrne se zahtevek, ki se glasi: Toženi stranki Blaž Rozman, roj. 2. 12. 1964 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor, in Branimir Rozman roj. 9. 9. 1965 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor sta dolžni tožečima strankama, Andreju Rozmanu, roj. 10. 10. 1958 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor in Alešu Rozmanu, roj. 11. 11. 1959 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor plačati znesek v skupni višini 2.300,00 EUR z zamudnimi obrestmi za znesek 200,00 EUR od 30. 12. 2012, za znesek 500,00 EUR od 30.12.2015, za znesek 1.000,00 EUR od 30. 12. 2016 in za znesek 600,00 EUR od 30.12.2017 v roku 15 dni od izdaje sodbe, skupaj z zamudnimi obrestmi, ki tečejo od prvega dne po poteku paricijskega roka dalje do plačila.**

7. **Tožeči stranki sta dolžna toženima strankama povrniti vse njune pravdne stroške v roku 15 dni od izdaje sodbe, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki začnejo teči prvi dan po poteku paricijskega roka za izpolnitev.**

Izvršilni oddelek

Cafova 1

2000 Maribor

Upnika: **Andrej Rozman**, stanujoč na naslovu Ulica Josipa Kranjca 3, 2000 Maribor, rojen 10.10.1958,

Aleš Rozman, stanujoč Ulica Josipa Kranjca 3, 2000 Maribor, rojen 11.11.1959

Dolžnika: **Blaž Rozman**, stanujoč Ulica Josipa Kranjca 4, 2000 Maribor, rojen 12.12.1964

in

Branimir Rozman, stanujoč Ulica Josipa Kranjca 4, 2000 Maribor, rojen 9.9.1965.

ki ju po pooblastilu zastopa odvetniška pisarna V in partnerji d.o.o

UGOVOR ZOPER PREDLOG ZA IZDAJO UREDITVENE ZAČASNE ODREDBE

3 X

Pooblastili priloženi

1.

O NEUTEMELJENOSTI PREDLOGA ZA IZDAJO UREDITVENE ZAČASNE ODREDBE

V predmetni začasni ureditveni odredbi se zahteva, da sta dolžnika dolžna (prvič)»/.../ odstraniti letake in kakršnekoli druge ovire, ki ovirajo parkiranje in siceršnje izvrševanje služnosti na služehi nepremičnini parc. št. 1798/2 k.o.« in (drugič) da se dolžnikoma »prepoveduje kakršnokoli nadaljnjo protipravno poseganje v izvrševanje služnosti imetnikom gospodujoče nepremičnine parc. št. 1798/1 k.o. Maribor-Grad«.

Že na začetku je potrebno vzpostaviti, da je pri prvi zahtevi začasna odredba nenatančna in nesklepčna saj ni jasno na katero nepremično bi se naj nanašala, saj je navedena zgolj parcelna številka brez identifikacije katastrske občine. Zaradi učinkovitosti varstva je zato nujno, da je zahteva v predlogu začasne odredbe natančno identificirana.⁸⁸Zgolj iz previdnosti se v nadaljevanju dolžnika ugovarjata obema odredbama, kakor če bi bile obe sklepni.

Začasno ureditveno (regulacijsko) odredbo je možno izdati zgolj pod restriktivnimi pogoji. Je *ultima ratio* varstva priznanega pravnega upravičenja, pred grozečim nasiljem ali nevarnostjo nastanka težko nadomestljive škode.⁸⁹ Ustavno sodišče Republike Slovenije je tako iz namena sorazmernega varstva interesa razvilo neposredno kriterij reverzibilnosti in posredno, kriterij sorazmernosti.

Pogoj reverzibilnosti

Točno tako kot predvideva Ustavno sodišče Republike Slovenije, začasna odredba ni mogoča, če bi tožencu nalagala storitev nečesa, kar z razveljavitvijo začasne odredbe kasneje ne bi več bilo mogoče odpraviti, ali opustitev nečesa, česar kasneje (po razveljavitvi začasne odredbe) več ne bi bilo mogoče storiti.⁹⁰ Zato je potrebno ob presojanju predloga začasne regulacijske odredbe upoštevati tudi interes nasprotne stranke.⁹¹ Gre za pogoj reverzibilnosti, ki pa v predmetni zadevi ni izpolnjen, saj bi se učinkovito preprečila raba zemljišča kot enega izmed konstitutivnih upravičenj lastninske pravice. Reverzibilnost zato ne bi bila izpolnjena, saj bi se lahko pripetila škoda zaradi neuporabe, na zemljišču, kjer je lastninska pravica znana.

⁸⁸ Pogorelnik Vogrinc N., Začasne odredbe v civilnih sodnih postopkih, GV Založba, 2017, str. 113.

⁸⁹ Glej VSL sklep II Cp 1055/2009, [2009], ECLI:SI:VSLJ:2009:II.CP.1055.2009.

⁹⁰ Up-275/97, [1997], ECLI:SI:USRS:1998:Up.275.97, str. 3.

⁹¹ Pogorelnik Vogrinc N., Začasne odredbe v civilnih sodnih postopkih, GV Založba, 2017, str. 131.

Pogoj sorazmernosti

Upnika nepravilno in zmotno trdita, da bi dolžnikoma nastala zanemarljiva škoda, s sklicevanjem, da gre za »del zemljišča, ki je po zemljiški knjigi dejansko v njuni lasti, vendar pa je obremenjen s služnostjo parkirišča, ki je nastala na podlagi nepravlega priposestvovanja«. Ampak upnika izhajata iz napačne premise, da je obravnavna služnost sploh bila priposestvovana. Za razliko od zgoraj citirane zadeve pred Ustavnim Sodiščem Republike Slovenije, kjer je imetništvo stvarne pravice jasno, je v tožbi imetništvo služnosti predmet enega izmed (neutemeljenih) tožbenih zahtevkov. Zatorej ne more slediti zaključek, da se varuje pravica, ki obstaja, ampak pravica, ki bi po zmotnih navedbah upnikov naj obstajala. Če bi se začasna odredba dovolila, bi se nesorazmerno poseglo v nedotakljivost lastninske pravice dolžnikov na nepremičnini parc. št. 1798/1 k.o. Maribor-Grad, saj bi bilo onemogočeno njeno uživanje (glej zgoraj).

Ob tem velja izpostaviti navedbo tožečih strank, da bi lahko nastala škoda v obliki osebnega stečaja. Celoten argument sorazmernosti je ti. nabiranje snežene kepe, saj ni jasno od kod sta upnika naredila takšen zaključek niti nista predložila dokazov za kaj takšnega, razen lastnega sklepanja, ki pa zopet nima nobenega temelja v stvarnosti. Kot je bilo navedeno v sami začasni odredbi bi se bila dolžnika dolžna vzdržati ravnanj, ki so po svojem bistvu del *ius fruendi et utendi* oz. pravice uživanja in rabe lastninske pravice, ves čas teka postopka. Takšen poseg v lastninsko pravico ne bi bil zgolj v nasprotju s 33. čl. Ustave, tj. pravice do zasebne lastnine in v nasprotju s 22. čl. Ustave, saj bi potemtakem vsak *pretended* lahko zahteval omejitev lastninske pravice na takšen način.

Zaradi navedenega dolžnika zaprosata naslovno sodišče, da:

se začasna odredba, vložena dne 28. 10. 2018 zoper Blaža Rozmana, stanujoč Ulica Josipa Krajnca 4, 2000 Maribor, rojen 12. 12.1964 in Branimira Rozmana, stanujoč Ulica Josipa Krajnca 4, 2000 Maribor, rojen 9.9.1965, zavrne kot neutemeljena.

Redni izpis iz zemljiške knjige

čas izdelave izpisa: 25.10.2018 - 15:47:20

Nepremičnina

tip nepremičnine: 1 - zemljiška parcela
vir ID znaka: 1 - zemljiški kataster **ID**
znak: parcela 657 1798
katastrska občina 657 MARIBOR-GRAD **parcela** 1798 (ID 4090144)

Plombe:

Z nepremičnino ni povezana nobena zemljiškoknjižna zadeva, o kateri še ni pravnomočno odločeno.

Osnovni pravni položaj nepremičnine:

ID osnovnega položaja: 3013987
vrsta osnovnega položaja: 101 - vknjižena lastninska pravica
delež: 1/2
imetnik:
 1. EMŠO: 1010958*****
 osebno ime: Andrej Rozman
 naslov: Ulica Josipa Krajncja 3, 2000 Maribor
 začetek učinkovanja vpisa imetnika 01.01.1849 00:00:00

omejitve:

Vpisana ni nobena pravica ali pravno dejstvo, ki omejuje lastninsko pravico na nepremičnini

ID osnovnega položaja: 3013988
vrsta osnovnega položaja: 101 - vknjižena lastninska pravica
delež: 1/2
imetnik:
 1. EMŠO: 1111959*****
 osebno ime: Aleš Rozman
 naslov: Ulica Josipa Krajncja 3, 2000 Maribor
 začetek učinkovanja vpisa imetnika 1.01.1849 00:00:00

omejitve:

Vpisana ni nobena pravica ali pravno dejstvo, ki omejuje lastninsko pravico na nepremičnini

DARILNA POGODBA

ki so jo dogovorili in sklenili:

1. **Franc Rozman**, Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor: EMŠO: 1212922500342, ter

Marija Rozman, Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor: EMŠO: 0909933505643, kot darovalca

in

2. **Andrej Rozman**, Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor: EMŠO 1010958500321, ter

Aleš Rozman, Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor, EMŠO: 1111959500123, kot obdarjenca

1. člen

Predmet te darilne pogodbe je prenos nepremičnine parcela št. 1798/1, k.o. 657 MARIBOR-GRAD iz lasti darovalcev na obdarjenca.

2. člen

Darovalca Franc Rozman in Marija Rozman, lastnika parcele 1798/1, k.o. 657 MARIBOR-GRAD, vsak do ene polovice (1/2).

3. člen

Darovalca podarjata parcelo iz 1. člena te pogodbe obdarjencema Andreju Rozmanu in Alešu Rozmanu, vsakemu do ene polovice (1/2).

Maribor, 1.1.1980

Franc Rozman

Marija Rozman

Franc Rozman

Marija Rozman

Andrej Rozman

Aleš Rozman

Andrej Rozman

Aleš Rozman

POOBLASTILO

Podpisani: **Blaž Rozman**, stanujoč Ulica Josipa Krajnca 4, 2000 Maribor

Pooblaščaj: Odvetniško pisarno V in partnerji d.o.o.

da mi daje pravno pomoč po predpisih o odvetništvu, zlasti da me zastopa v postopkih pred sodišči in drugimi državnimi organi, da me zastopa v zadevah pred pravnimi osebami, ustanovami, zavodi, civilnimi pravnimi in fizičnimi osebami, da v mojem imenu sklepa poravnave in pogodbe, da me pravno veljavno zavezuje in potrjuje zadostitev mojih zahtevkov, ter da vloži vsa redna in izredna pravna sredstva.

Pooblastilo obsega tudi sprejem odločb, vabil, vlog nasprotnih strank in drugih pisanj, potem ko je dano pooblastilo in v zvezi z zadevo, v kateri je pooblastilo dano.

Pooblastilo obsega tudi sprejemanje denarja in drugih vrednosti za stranko in izrecno pooblastilo za zastopanje na poravnalnem naroku in sklenitev sodne ali izvensodne poravnave.

Pooblastilo ne obsega preverjanja podatkov o stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacijskem postopku, razen če ni to v pooblastilu posebej navedeno.

Potrjujem, da me je odvetnik seznanil, da mu moram pojasniti vsa dejstva in okoliščine v zvezi z zadevo in mu predložiti vse dokaze ob podpisu pooblastila, da sem seznanjen s približno oceno stroškov zastopanja in grobo oceno izida postopka in da sem opozorjen na posledice, ki nastanejo v primeru, če navedbe in dokazi niso navedeni in predloženi v rokih, ki jih določajo predpisi ali na poziv odvetnika.

Če odvetniku ne navedem vseh dejstev in predložim dokazov, s katerimi razpolagam v rokih, navedenih v prejšnjem odstavku, odvetnik ni dolžan prevzeti zastopanja oz. lahko pooblastilo odpove, niti ni odgovoren za škodo, ki nastane zaradi moje neaktivnosti.

Zavezujem se, da bom poravnal na poziv in brez zamude vse odvetniške storitve po odvetniški tarifi, v kolikor pa je sklenjen poseben pisni dogovor o višini nagrade za opravljanje pravnih storitev pa nagrado po tem dogovoru, ter stroške in izdatke za izvršena opravila.

Zavezujem se, da bom odvetniku v primeru spremembe kontaktnih podatkov, nemudoma, najkasneje pa v roku 48 ur po spremembi podatkov sporočil nove podatke, kjer bom

dosegljiv, sicer je odvetnik prost vsakršne odgovornosti za škodo nastalo zaradi neposredovanja točnih podatkov. Soglašam da mi odvetnik vsa pisanja posreduje z nepriporočeno pošto in izjavljam da me je odvetnik seznanil, da je izid postopka nepredvidljiv in se je zavezal le, za zastopanje z vso profesionalno skrbnostjo in ne za uspeh.

Za spore, ki utegnejo nastati iz tega pooblastilnega razmerja, se pooblastitelj in pooblaščenec dogovorita za pristojnost sodišča po sedežu odvetnikove pisarne in uporabo prava Republike Slovenije.

Maribor, dne 5. 5. 2018

Sprejemem pooblastilo in zastopstvo:

Pooblastitelj:

Blaz Rozmar

POOBLASTILO

Podpisani: **Branimir Rozman**, stanujoč Ulica Josipa Krajnca 4, 2000 Maribor.

Pooblaščam: odvetniško družbo Odvetniško pisarno V in partnerji d.o.o.

da mi daje pravno pomoč po predpisih o odvetništvu, zlasti da me zastopa v postopkih pred sodišči in drugimi državnimi organi, da me zastopa v zadevah pred pravnimi osebami, ustanovami, zavodi, civilnimi pravnimi in fizičnimi osebami, da v mojem imenu sklepa poravnave in pogodbe, da me pravno veljavno zavezuje in potrjuje zadostitev mojih zahtevkov, ter da vloži vsa redna in izredna pravna sredstva.

Pooblastilo obsega tudi sprejem odločb, vabil, vlog nasprotnih strank in drugih pisanj, potem ko je dano pooblastilo in v zvezi z zadevo, v kateri je pooblastilo dano.

Pooblastilo obsega tudi sprejemanje denarja in drugih vrednosti za stranko in izrecno pooblastilo za zastopanje na poravnalnem naroku in sklenitev sodne ali izvensodne poravnave.

Pooblastilo ne obsega preverjanja podatkov o stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacijskem postopku, razen če ni to v pooblastilu posebej navedeno.

Potrjujem, da me je odvetnik seznanil, da mu moram pojasniti vsa dejstva in okoliščine v zvezi z zadevo in mu predložiti vse dokaze ob podpisu pooblastila, da sem seznanjen s približno oceno stroškov zastopanja in grobo oceno izida postopka in da sem opozorjen na posledice, ki nastanejo v primeru, če navedbe in dokazi niso navedeni in predloženi v rokih, ki jih določajo predpisi ali na poziv odvetnika.

Če odvetniku ne navedem vseh dejstev in predložim dokazov, s katerimi razpolagam v rokih, navedenih v prejšnjem odstavku, odvetnik ni dolžan prevzeti zastopanja oz. lahko pooblastilo odpove, niti ni odgovoren za škodo, ki nastane zaradi moje neaktivnosti.

Zavezujem se, da bom poravnal na poziv in brez zamude vse odvetniške storitve po odvetniški tarifi, v kolikor pa je sklenjen poseben pisni dogovor o višini nagrade za opravljanje pravnih storitev pa nagrado po tem dogovoru, ter stroške in izdatke za izvršena opravila.

Zavezujem se, da bom odvetniku v primeru spremembe kontaktnih podatkov, nemudoma , najkasneje pa v roku 48 ur po spremembi podatkov sporočil nove podatke, kjer bom dosegljiv, sicer je odvetnik prost vsakršne odgovornosti za škodo nastalo zaradi neposredovanja točnih podatkov. Soglašam da mi odvetnik vsa pisanja posreduje z nepriporočeno pošto in izjavljam da me je odvetnik seznanil, da je izid postopka nepredvidljiv in se je zavezal le, za zastopanje z vso profesionalno skrbnostjo in ne za uspeh.

Za spore, ki utegnejo nastati iz tega pooblastilnega razmerja, se pooblastitelj in pooblaščenec dogovorita za pristojnost sodišča po sedežu odvetnikove pisarne in uporabo prava Republike Slovenije.

Maribor, dne 5. 5. 2018

Sprejemem pooblastilo in zastopstvo:

Pooblastitelj:

Branimir Rozman